

Specialuddannelsesplan for uddannelsesafsnit 2 & 3

Specialuddannelsen i borgernær sygepleje

Hold 6 2023– 2024

(september 2023)

Specialuddannelsesplan for uddannelsesafsnit 2 og 3

Indhold

Uddannelsesafsnit 2: Organisatoriske kompetencer	2
Periode og struktur.....	2
Læringsmål	2
Tema 1 – Klinisk ledelse i lokale plejeforløb.....	3
Tema 2 – Koordinering af borgerforløb på tværs af professioner og sektorer	4
Tema 3 – Tværfaglige teams	9
Uddannelsesafsnit 3: Kvalitetsarbejde og forankring af ny viden	10
Periode og struktur.....	10
Læringsmål	10
Tema 1 – Kvalitetssikring og –udvikling.....	11
Tema 2 – Faglige møder i borgerforløb	13
Tema 3 – Formidling og vejledning i personalegrupper	15
Afsluttende prøve.....	18
Periode og struktur.....	18
Prøvens mål	18
Det skriftlige produkt.....	18
Den mundtlige eksamination	19
Indstilling og afmelding til prøven.....	19
Omprøve- og klageregler.....	20

Vejledning:

Strukturen i specialuddannelsesplanen for uddannelsesafsnit 2 og 3 følger overordnet strukturen fra uddannelsesafsnit 1.

Størstedelen af litteraturen til uddannelsesafsnit 2 og 3 vil være tilgængelige som scannede kopier i overensstemmelse med gældende Copy-dan aftaler. Dog skal følgende bøger anskaffes;

- Bagger, C. & Schultz, H. (2009) Vejledning af fagprofessionelle i klinisk praksis. Munksgaard Danmark
- Matthiessen A, Gerholt SF, Møller AM, Zeeberg B (2019) Bedre møder på tværs. Facilitering, processer og beslutninger. Samfundslitteratur
- Lehn S (2023) Tværprofessionelt samarbejde i sundhedsfaglig praksis 2. udg. Munksgaard.

Desuden anvendes kapitler fra grundbogen anskaffet til uddannelsesafsnit 1

- Risager, T. (red) (2021) *Borgernær sygepleje – Grundbog om sygepleje i det nære sundhedsvæsen*. (1.udg.) FADL's Forlag.

Uddannelsesafsnit 2: Organisatoriske kompetencer

Periode og struktur

- Længde: 9 uger
- Opdelt i 3 temaer
  - Tema 1: Klinisk ledelse i lokale plejeforløb (2 uger)
    - 2 dages teoretisk undervisning
    - 8 dages intern klinik
  - Tema 2: Koordinering af borgerforløb på tværs af professioner og sektorer (5 uger)
    - 4 dages teoretisk undervisning
    - 2 x 5 dages ekstern klinik
    - 11 dages intern klinik inkl. e-læring
  - Tema 3: Tværfaglig teams (2 uger)
    - 1 dags teoretisk undervisning
    - 9 dages intern klinik

Læringsmål

Efter uddannelsesafsnit 2 har kursisten under uddannelse til specialsygeplejerske i borgernær sygepleje opnået følgende mål for viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har viden om klinisk lederskab og gældende regler for videredelegering
- Kan redegøre for sundhedsvæsnets organisering og koordinering mellem statslige, regionale, kommunale og lokale niveauer herunder almen praksis og speciallæger
- Har forståelse for hvilke centrale forhold, der kan medføre kompleksitet i borgerforløb
- Kan redegøre for den sociale indsats, organisering og tilbud til borgere og/eller pårørende i egen kommune
- Kan redegøre for relevant teoretisk viden og modeller for koordinering af indsatser på det operative niveau, herunder betydningen af dokumentation og kommunikation

Færdigheder

- Kan lokalt praktisere klinisk lederskab, herunder når plejeopgaver efter gældende regler varetages af andre, så ressourcer og kompetencer anvendes bedst muligt i forhold til borgerens behov
- Kan inden for rammen af ydelser og indsatser og med afsæt i borgerens ønsker prioritere, organisere og dokumentere plejeopgaver i komplekse forløb
- Kan på tværs af professionelle og organisatoriske grænseflader tage initiativ til at inddrage relevante aktører i individuelle borgerforløb
- Kan mediere samarbejdet mellem borgere og/eller pårørende og sociale og sundhedsfaglige aktører involveret i samme borgerforløb
- Kan anvende og vurdere praktiske/materielle, teknologiske og informationsmæssige aspekter forbundet med at skabe sammenhæng i overgange i sundhedsvæsnets
- Kan analysere eksisterende samarbejdsstrukturer og -processer i udvalgte organisatoriske grænseflader

Kompetencer

- Selvstændigt varetage klinisk lederskab i komplekse borgerforløb
- Selvstændigt koordinere og dokumentere individuelle borgerforløb og bidrage til koordinering af indsatser på tværs af professioner og organisationer i social- og sundhedssektoren
- Sammen med og med afsæt i den enkeltes ressourcer udvikle borgerens og /eller de pårørendes evne til at navigere i eget forløb
- Bidrage til organisatorisk læring og udvikling via reflekterede forslag til forbedring af samarbejdet på tværs af professionelle og organisatoriske grænseflader

Tema 1 – Klinisk ledelse i lokale plejeforløb

Det tiltagende behov for at prioritere opgaver og træffe individualiserede beslutninger i relation til den enkelte borgers forløb sætter fokus på sygeplejens ledende dimension. Sygeplejersken skal løbende varetage delegerede /distribueret ledelsesopgaver i lokale plejeforløb med afsæt i borgerens ønsker, hvilket indebærer faglig ledelse af plejepersonale, som typisk har en kortere sundhedsfaglig uddannelse. Temaet sætter derfor fokus på klinisk lederskab og faglig ledelse som en væsentlig og integreret del af borgernær sygepleje. Udgangspunktet for at arbejde med dette tema er, at gøre kursisten bevidst om, at organisatoriske kompetencer er en central del af borgernær sygepleje. Herudover bliver kursisten i stand til at beskrive/præcisere klinisk ledelse i relation til egen praksis med afsæt i begreberne 'klinisk lederskab' og 'faglig ledelse' samt lovgivningen om delegering af opgaver til øvrigt plejepersonale og de hertil knyttede krav om bl.a. vurdering af kompetencer og stillingtagen til hvad og hvorledes, der skal observeres, rapporteres og dokumenteres.

På temaets 2 teoretiske uddannelsesdage arbejdes med begrebs- og rolleforståelse samt ansvar og rammer for varetagelse af klinisk lederskab og faglig ledelse:

- Hvad er 'Klinisk lederskab' og 'Faglig ledelse'?
- Centrale områder i kliniske lederskab: klinisk fokus, team-fokus og personlige kompetencer
- Kliniske ledelse i praksis – herunder prioritering, support og monitorering i planlægning, udførelse og evaluering af plejeopgaver
- Lovgivning og rammer for delegeret forbeholdt virksomhed – herunder stillingtagen til, hvad der skal observeres, rapporteres og dokumenteres i forbindelse med brug af medhjælp og videredelegering

Intern klinik:

Det anbefales, at kursisten følger andre sundhedsfaglige aktører i komplekse borgerforløb, som kursisten aktuelt er tilknyttet. Det kan fx være en social- og sundhedshjælper eller social- og sundhedsassistent på en hel eller delvis arbejdsdag på et plejecenter eller i kommunal hjemmepleje. Aktiviteten kan med fordel tilrettelægges i relation til borgere som, efter Sundhedsloven, er tildelt læge-/sygeplejefaglige ydelser, der er delegeret til/fra sygeplejerske og til social- og sundhedshjælper/- assistent.

Obligatorisk opgave:

Teoretisk forankret forståelse af klinisk lederskab og faglig ledelse i daglig praksis

Mål: At kursisten dokumenterer viden om klinisk lederskab og faglig ledelse og kan relatere disse til praksis herunder til egen rolle og ansvar for delegeret forbeholdt virksomhed og varetagelse af delegerede/distribuerede faglige ledelsesopgaver.

Form og indhold: Kursisten udarbejder et skriftligt produkt på samlet set ca. 2 sider med følgende indhold:

Del 1: Teoretisk forankring (ca. 1 side)

- Redegør for begrebet klinisk lederskab og faglig ledelse og uddyb evt. udvalgte elementer med afsæt i litteratur fra temaet.
- Redegør kort for lovgivning og rammer for forbeholdt delegeret virksomhed.

Del 2: Kobling til egen daglige praksis (ca. 1 side)

- Tag afsæt i definitionen af klinisk lederskab og faglig ledelse og vær særlig opmærksom på din egen praksis i 2-3 arbejdsdage. Udarbejd *korte* noter om situationer, som involverer klinisk lederskab eller faglig ledelse.

Støttespørgsmål: I hvilke konkrete situationer er der behov for klinisk lederskab/faglig ledelse? Hvem er involveret? Hvad gør du? Hvilke personlige kompetencer til varetagelse af klinisk lederskab benyttes?

- Gennemgå noter og lav på baggrund heraf en kort opsummering af centrale forhold i egen varetagelse af klinisk lederskab og faglig ledelse.
- Sammenhold egen varetagelse af klinisk lederskab og faglig ledelse med den teoretisk forankrede definition heraf og reflekter over, om definitionen fra del 1 er fyldestgørende og korrelerer med praksis eller om definitionen med fordel kan justeres/udvides, så den harmonerer med varetagelsen af delegerede/distribuerede faglige ledelsesopgaver på egen arbejdsplads.

Formidling, refleksion og feedback:

Refleksionssamtale med vejleder 30 min. Det skriftlige materiale udveksles med vejleder i aftalt tid inden samtalen. Kursisten uddyber og begrundet sine refleksioner og begrundelser understøttet af vejleders nysgerrige spørgsmål. Vejleder giver feedback på præstationen.

Litteratur

- Dau, S. & Nielsby, U. (2021). Klinisk lederskab. I: T. Risager (Red.), *Borgernær sygepleje. Grundbog om sygepleje i det nære sundhedsvæsen* (1. udg., s. 378-403). FADL's Forlag
- Døssing A & Orvik A (2023) Den dobbelte kompetence i klinisk lederskab. I: S Dau & U Nielsby (red.) *Klinisk lederskab – en grundbog i sygepleje* (2.udg. s. 43-65). FADL's Forlag
- Glasscock, T. (2019). Delegation. I: D.S. Eldrup og T. Glasscock (red.). *At lede sygepleje – sygeplejerskens virksomhedsområde* (2. udg., s. 120-143 og 147-152). Gads Forlag, København
- Møller AM & Grøn CH (2021) Faglig ledelse. www.lederliv.dk
- Sundheds- og ældreministeriet (2009) Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed). BEK nr 1219 af 11/12/2009. Lokaliseret d. 16-2-2022 <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2009/1219>

Tema 2 – Koordinering af borgerforløb på tværs af professioner og sektorer

Gennem arbejdet med dette tema får kursisten en dybere forståelse af vilkårene for opgaveintegration i højt differencerede offentlige organisationer som social- og sundhedsvæsenet. Komplexitet i borgerforløb handler ikke alene om multisygdom og social ulighed i sundhed (jævnfør uddannelsesafsnit 1), men også om den omfattende organisatoriske kompleksitet, som influerer på opgaveløsningen i det daglige arbejde. Dette stiller høje krav til borgernes evne til at kunne navigere i eget forløb og til de professionelles evne til at håndtere gensidig afhængighed i opgaveløsningen.

På baggrund heraf får kursisten en udvidet systemforståelse samt færdigheder i relation til horisontal, interorganisatorisk forløbskoordinering i individuelle borgerforløb med henblik på at understøtte den borgeroplevede kontinuitet og samarbejdet mellem de involverede aktører.

På temaets 4 teoretiske uddannelsesdage arbejdes der med:

Dag 1: At navigere i eget forløb

- Sammenhængende forløb fra et borgerperspektiv (*continuity of care*)
- Forhold/tiltag som henholdsvis fremmer og hæmmer borgernes oplevelse af kontinuitet
- Understøttelse af borgere og pårørendes evne til at navigere i sundhedsvæsenet

Dag 2: Systemforståelse – forståelse af det system, der skal skabes sammenhæng i

- Rammer og vilkår (strukturer) i det danske sundhedsvæsen
- Lovgivning med relevans for samarbejde på tværs af social- og sundhedsvæsenet
- Organisationer og organisatoriske omgivelser

Dag 3: Forløbskoordinering – horisontal koordinering i individuelle borgerforløb

- Integrated care med særlig fokus på borgere med multi-sygdom
- Teoretisk viden og færdigheder i relation til forløbskoordinering (case management/care coordination)

Dag 4: Tværprofessionelt samarbejde

- Rationaler, muligheder og udfordringer i samarbejde på tværs
- Samarbejdskompetencer inkl. relationel koordinering
- Forebyggelse af samarbejdsconflikter

E-læring:

Fokus på at opnå en øget teoretisk forståelse i relation til følgende temaer:

- Sammenhængen mellem professioner og organisationer
- Over- og underorganiserede grænseflader
- Betydningen af tillid i tværprofessionel og tværsektorielt samarbejde

Intern klinik:

Obligatorisk opgave:

Integration af social- og sundhedsfaglige indsatser

Mål: At kursisten opnår større viden om relevante social- eller beskæftigelsesfaglige indsatser i en kommune og kan vurdere samarbejdet mellem de sociale- og sundhedsfaglige aktører i komplekse borgerforløb.

Form og omfang: Studiebesøg samt skriftlig analyse af samarbejde svarende til ca. 2 normalsider.

Indhold:

- 1) Forberedende orientering via kommunens hjemmeside: Organiseringen af den sociale- og beskæftigelsesfaglige indsats samt sociale tilbud til borgerne.
- 2) 1 dags studiebesøg hos en kommunal social- eller beskæftigelsesfaglig instans (fx hos jobcenter, ydelseskontor eller bostøtter).

- 3) Beskrivelse af det aktuelle tværprofessionelle samarbejde (eller mangel herpå) i relation til borgere, som modtager både sociale/beskæftigelsesindsatser samt sundhedsfaglige indsatser. Tag gerne udgangspunkt i en konkret borgercase fra studiebesøget.
- 4) Kort teoribaseret analyse af det beskrevne tværprofessionelle samarbejde. Fokuser eventuelt på svagheder og/eller styrker i det aktuelle samarbejde, og opstil gerne forslag til gensidig tilpasning af indsatser (dvs. hvordan kan sygeplejersken tilpasse egen indsats så den fx understøtter indsatser i jobcenteret og vice versa).

Formidling, refleksion og feedback:

Refleksionssamtale med vejleder 30 min. Det skriftlige materiale udveksles med vejleder i aftalt tid inden samtalen. Kursisten uddyber og begrundes sine refleksioner og begrundelser understøttet af vejleders nysgerrige spørgsmål. Vejleder giver feedback på præstationen.

Ekstern klinik

Fokus for denne eksterne klinik er, at kursisten får en større viden om organisatoriske betingelser og arbejdsgange og øger sin forståelse for sammenhænge i opgaveløsningen på tværs af organisatoriske grænser.

Forslag til, hvad kursisten kan fokusere på i den eksterne klinik:

- At identificere konkrete eksempler på gensidig afhængighed i opgaveløsningen på tværs af sektorer.
- At undersøge hvilken viden de forskellige samarbejdspartnere har om borgeren, og hvilke af disse data, som automatisk videresendes via digitale systemer (inklusiv hvordan data ser ud, når de når frem til modtageren).
- At få større indsigt i de praktiske og informationsmæssige opgaver forbundet med overgange i borgerforløb.
- At opnå forståelse for rammer og ressourcer på klinikstedet, som påvirker, hvorledes der kan samarbejdes med andre aktører i borgerforløbet.
- At overveje hvordan den borgernære sygeplejerske selv er medskaber af tværsektoriel sammenhæng.
- At vurdere styrker og svagheder i det tværgående samarbejde mellem egen arbejdsplads og klinikstedet.

Det anbefales, at kursisten er i almen praksis i 5 arbejdsdage og i sekundær sektor i 5 arbejdsdage (hvis muligt i en organisatorisk enhed, som kursisten i forvejen har begrænset kendskab til).

Litteratur

Dag 1

- Haggerty JL, Reid RJ, Freeman GK, Starfield BH, Adair CE, McKendry R (2003) Continuity of care: a multidisciplinary review. *BMJ* vol. 327. P.1219-1221
- Martin HM (2010) Er der styr på mig? Sammenhængende patientforløb fra patientens perspektiv (Kapitel 2,5,7-9,10,11). Dansk Sundhedsinstitut, DSI rapport
- Piemeu CSNB et al. (2021) Expectations and needs of socially vulnerable patients for navigational support of primary health care services. *BMC Health Services Research* 21:999

[Film med pårørende Carsten](#)

[Film med pårørende Lone](#)

Dag 2:

Jacobsen og Thorsvik (2014) Hvordan organisationer fungerer? Kbh.: Hans Reitzels, s. 15-17 + 180-193

Lehn S (2023) Kapitel 6 Det optimerede sundhedsvæsen I: Tværprofessionelt samarbejde i sundhedsfaglig praksis. 2. udg. Kbh.: Munksgaard

Sundhedsstyrelsen (2023) Sundhedsaftaler. Lokaliseret d. 17.10.2023 [Sundhedsaftaler - Sundhedsstyrelsen](#) (repetition fra uddannelsesafsnit 1)

[Videomateriale | Organisering af den offentlige sektor \(hansreitzel.dk\)](#)

- Street level bureaucracy (teoretisk forståelse af de professionelle medarbejdere i offentlige organisationer)
- Organisationer og omgivelser (Mintzberg)
- Brunssons organisationsteori

Dag 3

- Døssing A (2022) Tværsektorielt samarbejde og koordinering. I: A.B. Andersen & K. Frederiksen (red.) *Borgernær sygepleje – viden og kompetencer i det nære sundhedsvæsen* (1. udg. s. 93 – 111). DK: Munksgaard
- Tousig CG, Christiansen T, Ponikowski A, Birkelund R (2020) Sygeplejersker samarbejder på tværs. *Fag og Forskning* (1):52-57
- Leijten FRM, Struckmann V, van Ginneken E, Cypionka T et al. (2018) The SELFIE framework for integrated care for multi-morbidity: development and description. *Health policy* 122, 12-22 OBS: Figur 1 + Afsnit 3.1.-3.2.2.2 (service delivery) + Afsnit 3.2.4 - 3.2.4.3 (workforce) er det væsentlige

Supplerende litteratur:

- Norlyk A, Bureau V, Ledderer LK & Martinsen B (2022) Who cares? The unrecognised contribution of homecare nurses to care trajectories. *Scandinavian Journal of caring sciences* [open access](#)
- Haring M, Freigang F, Gersch M og Amelung V (2023) Tensions between the professions: how integrated care can benefit from better understanding and managing conflicting perspectives and demands. *International journal of integrated care* 23(2), 1-6

Dag 4

- Ejrnæs M (2019) Kapitel 1: Tværprofessionelt samarbejdes formål, funktioner og dysfunktioner I: Matthiesen, A.; Gerholdt, S.F.; Møller, A.M. og Zeeberg, B.: *Bedre møder på tværs – facilitering, processer og beslutninger*. DK: Samfundslitteratur, s. 31-52.
- Lehn S (2023) Tværprofessionelt samarbejde i sundhedsfaglig praksis 2. udg. Kbh. Munksgaard. Kapitel 1+2+3+5

Supplerende litteratur:

- Bolton R, Logan C & Gittel JH (2021) Revisiting relational coordination: A systematic Review. *The journal of applied behavioral science*; 1-33 [open access](#)
- Pjetursson L (2023) Konflikt håndtering i sygeplejen. I: Dau S og Nielsby U (red.) *Klinisk lederskab* 2. udg. Kbh.: Fadls forlag, s. 376-385

Bemærkning: Ovenstående er forslag til fordeling af litteraturen. Indholdsmæssigt er kilderne ikke strengt opdelt efter de fire dage i temaet, hvorved kilder kan kobles og inddrages på tværs af dagene.

Tema 3 – Tværfaglige teams

Tværfaglige teams spiller en væsentlig rolle i leveringen af høj kvalitet og sammenhængende pleje til borgerne. Disse teams kan være faste eller midlertidige og består typisk af en række faggrupper som sygeplejersker, social- og sundhedshjælpere og -assistenter, fysioterapeuter, ergoterapeuter m.fl.

Kursisten vil i dette tema få en øget forståelse for hvordan tværfaglige teams fungerer, og hvordan samarbejdet inden for disse teams kan forbedres.

På temaets teoretiske uddannelsesdag arbejdes der således med:

- Teamudvikling, teamdynamikker og teamroller
- Hvordan teori om tværfaglige teams kan anvendes i praksis

Intern klinik:

Obligatorisk opgave:

Titel: Udvikling af det lokale teamsamarbejde

Mål: Formidle begrundede forslag til forbedring af det lokale teamsamarbejde

Form og omfang: Skriftligt produkt på ca. 1 side som efterfølgende præsenteres for en relevant leder fra egen organisation.

Indhold: Kursisten reflekterer over hvordan teamsamarbejdet kan styrkes på tværs af faggrupper og fremsætter begrundede forslag til forbedring af det tværfaglige teamsamarbejde (kan omfatte såvel faste teams som uformelle eller ad hoc teams).

Formidling, refleksion og feedback:

Refleksionssamtale med leder 30 min. Det skriftlige materiale udveksles med lederen i aftalt tid inden samtalen. Kursisten uddyber og begrunder sine refleksioner og begrundelser understøttet af lederens nysgerrige spørgsmål. Feedback fokuser på forslagens relevans og realiserbarhed.

Litteratur

- Søndergård B (2023) Kapitel 4: Teaming i organisationer. I: Søndergaard B. Teaming i organisationer. DK: Samfundslitteratur, s. 39-62
- Topholm EHE (2023) Teamroller i Buurtzorg og faste, tværfaglige og selvstyrende teams - Notat. VIVE. Lokaliseret d. 9-10-2023 på <https://www.vive.dk/da/udgivelser/teamroller-i-buurtzorg-og-faste-tvaerfaglige-og-selvstyrende-teams-ozopen7v/>
- Jordansen B, Petersen MAH (2008) Selvstyrende team – ledelse og organisering. Kapitel 4 og 5 Kbh.: Samfundslitteratur, s. 77-107

Supplerende litteratur:

- Mertens F, De Gendt A, Devaugelse M, van Hecke A Pype P (2019) Interprofessional collaboration within fluid teams: Community nurses' experiences with home care. Journal of clinical nursing; 2019 (28) s. 3680-3690

Uddannelsesafsnit 3: Kvalitetsarbejde og forankring af ny viden

Periode og struktur

- Længde: 9 uger
- Opdelt i 3 temaer
  - Tema 1: Kvalitetssikring og -udvikling (4 uger)
    - 3 dages teoretisk undervisning
    - 5 dages ekstern klinik
    - 12 dages intern klinik inkl. e-læring
  - Tema 2: Faglige møder i borgerforløb (2 uger)
    - 1 dags teoretisk undervisning
    - 9 dages intern klinik inkl. e-læring
  - Tema 3: Formidling og vejledning i personalegrupper (3 uger)
    - 3 dages teoretisk undervisning
    - 12 dages intern klinik inkl. e-læring

Læringsmål

Efter uddannelsesafsnit 3 har kursisten under uddannelse til specialsygeplejerske i borgernær sygepleje opnået følgende mål for viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Har viden om kvalitetsudviklingsprocessen og kendskab til relevante kvalitetsindikatorer
- Har kendskab til teori om implementering af nye tiltag og kan reflektere over personlige og organisatoriske forandringsprocesser
- Har viden om og metoder til at tilrettelægge og lede faglige møder
- Har viden om pædagogisk tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisning, vejledning og rådgivning samt forståelse for betydningen af deltagerforudsætninger i relation hertil

Færdigheder

- Kan anvende den terminologi der bruges inden for kvalitetsudvikling samt systematisk vurdere og følge op på indsamlede kvalitetsdata
- Kan tilrettelægge og lede faglige møder i borgerforløb
- Kan analysere behov for, tilrettelægge, gennemføre og evaluere undervisning, vejledning og rådgivning inden for et specifikt sundhedsfagligt indsatsområde målrettet enkeltpersoner eller en udvalgt personalegruppe med udgangspunkt i dennes/disses forudsætninger

Kompetencer

- Arbejde forbedringsorienteret med afsæt i data og egen praksis
- Indgå i og kvalificere tilrettelæggelsen af lokal og tværsektoriel kvalitetsudvikling og -sikring
- Selvstændigt identificere, gennemføre, evaluere og perspektivere mindre kvalitetsudviklingsprojekter på egen arbejdsplads
- Selvstændigt lede faglige møder i borgerforløb

- Bidrage til enkeltpersoners og arbejdspladsens udvikling og forankring af ny viden gennem undervisning, vejledning og rådgivning målrettet specifikke sundhedsfaglige indsatsområder

Tema 1 – Kvalitetssikring og –udvikling

Der er høje krav til kvalitet i den borgernære sygepleje, hvilket kræver et vedvarende og systematisk kvalitetsarbejde på alle organisatoriske niveauer. Det er derfor centralt, at kursisten har indblik i eksisterende nationale og lokale kvalitetssystemer og -mål, og kan anvende kvalitetsdata og nyeste viden til prioritering af kvalitetsforbedringer på egen arbejdsplads med henblik på selv at være en aktiv del af det lokale arbejde med at forbedre kvaliteten af borgernær sygepleje.

Under temaet vil der være fokus på 1) kvalitetsudviklingsprocessen samt de hertil hørende metoder til kvalitetssikring og –udvikling, 2) implementering af nyeste viden og 3) patientsikkerhed.

På temaets 3 teoretiske uddannelsesdage arbejdes der således med:

- Kvalitetsudviklingsprocessen og den hertil hørende terminologi
- Kvalitetssystemer og kvalitetsmål på nationalt og lokalt niveau
- Prioritering af kvalitetsprojekter – herunder forskellige perspektiver på kvalitet
- Systematisk indsamling og vurdering af kvalitetsdata (fx audit)
- Implementering af lokale forbedringer

E-læring:

Emne 1: Fokus på evidensbaseret praksis og dokumentation af kvalitet i det nære sundhedsvæsen

Emne 2: Patientsikkerhed og organisatorisk udvikling på baggrund af utilsigtede hændelser

Intern klinik:

Obligatorisk opgave:

Forbedring af praksis på egen arbejdsplads

Mål: At kursisten kan identificere, gennemføre og evaluere en forbedring af praksis på egen arbejdsplads.

Form og omfang: Der udarbejdes et kort skriftligt oplæg på ca. 2 sider, som beskriver nedenstående indholdselementer. Det anbefales, at kursisten i begyndelsen af dette tema har et vejledningssmøde med en kommunal kvalitetsansvarlig med fokus på planlægning af den obligatoriske opgave.

Indhold:

- 1) Begrundelse for en forbedring af praksis (fx på baggrund af evidens eller eksisterende kvalitetsdata)
- 2) Fastsættelse af kvalitetsstandard (mål) og hertil hørende indikator(er)
- 3) Småskala-afprøvning af forbedringen på egen arbejdsplads
- 4) Indsamling og analyse af data
- 5) Evaluering af småskala-afprøvning og forslag til videre tiltag samt tilbagemelding

Formidling, refleksion og feedback:

Refleksionssamtale med vejleder 30 min. Det skriftlige materiale udveksles med vejleder i aftalt tid inden samtalen. Kursisten uddyber og begrundes sine refleksioner og begrundelser understøttet af vejleders nysgerrige spørgsmål. Vejleder giver feedback på præstationen.

Ekstern klinik

Fokus for den eksterne klinik er at øge kursistens kendskab til kvalitetsudviklingsarbejde i andre organisationer med henblik på at fremme kursistens mulighed for at indgå i - og kvalificere tværsektoriel kvalitetsudvikling og -sikring.

Det anbefales, at kursisten er undersøgende på:

- Hvordan organisationen og den konkrete enhed (afdeling/ambulatorium/afsnit) arbejder med de *Nationale mål for Sundhedsvæsenet*
- Hvilke Nationale kliniske retningslinjer, der er implementeret, og hvordan disse udmøntes i praksis.
- Hvordan der arbejdes med kvalitet i borgerforløb internt i organisationen og på tværs af sektorer.

Endvidere skal kursisten opnå indsigt i, hvorledes der i andre organisationer arbejdes med at øge patientsikkerheden.

Det anbefales, at kursisten er undersøgende på:

- Hvordan organisationen arbejder med at skabe læring ud fra indrapporterede utilsigtede hændelser.
- Hvordan organisationens dokumentationspraksis anvendes som et redskab til at øge patientsikkerheden.
- Hvordan der tages højde for patientsikkerheden ved overgange internt i organisationen og tværsektorielt.

Da fokus for denne eksterne klinik er kvalitetsudvikling/-sikring og patientsikkerhed er det vigtigt, at kursisten får mulighed for at følge en medarbejder/medarbejdere, der har kendskab til og indsigt i organisationens indsatser inden for dette område.

Litteratur

- Ammentorp J, Blomhøj G & Mainz J (2011) Audit. I: Mainz j, Bartels P, Bek T, Pedersen KM, Krøll V, Rhode P (red.) *Kvalitetsudvikling i praksis* (s. 181-195). Kbh.: Munksgaard
- Kristensen S (2021) Patientsikkerhed. I: Jørgensen P, Kjølby M og Jensen JW (red.) *Forskning, kvalitet og klinisk praksis*. DK: Munksgaard
- Lindemann, A, Justesen, JB & Storgaard, MF 2016 Hverdagsimplementering – vejen til succesfuld implementering af forandringer. Promentum, s. 1-23. Tilgået d. 03-12-20 på https://promentum.dk/wp-content/uploads/Promentum_hverdagsimplementering_web1.pdf
- Madsen I C (2023) Kvalitetsudvikling. I: Frederiksen K, Eckhardt M (red.) Fag. 3. udg. DK: Munksgaard, s. 115-132
- Orvik A (2022) Kap. 14 Endringskompetanse. I: Organisatorisk kompetanse. 3. udg. N: Cappelen Damm Akademisk, s. 302-325
- Undervisningsmateriale om forbedringsmodellen: Lokaliseret d. 03-10-2023 via <http://forbedringsmodellen.dk/>

Supplerende litteratur:

- Sundhedsstyrelsen (2014) Implementering af Nationale Kliniske Retningslinjer. Lokaliseret d. 03-10-2023 via [6784D55D6037426094CF2616C592047D.ashx \(sst.dk\)](https://www.sst.dk/da/6784D55D6037426094CF2616C592047D)

Eksempler

- Sundhedsstyrelsen (2019) Nationale kliniske retningslinjer. Lokaliseret 03-12-20 via [NKR udgivelser efter emne - Sundhedsstyrelsen](#) (Find selv 2-3 eksempler på nationale kliniske retningslinjer, som er relevante på egen arbejdsplads)

Tema 2 – Faglige møder i borgerforløb

Gennem dette tema får kursisten en dybere forståelse for vigtigheden af faglige møder. Såvel internt som tværsektorielt er planlægning, gennemførelse og opfølgning på faglige møder en vigtig del af arbejdet med at sikre sammenhæng og kvalitet i borgerforløbet, og derfor skal kursisten udvikle egne evner til selvstændigt at strukturere møder, varetage mødeledelse og sikre et godt mødeudbytte.

Temaet bygger videre på tidligere temaer om tværprofessionelt samarbejde samt borger- og pårørendeinddragelse.

På temaets ene teoretiske uddannelsesdag arbejdes med:

Viden om faglige møder i:

- Førfasen – egen rolle, forberedelse af møder, målgruppe, formål og mål med mødet
- Underfasen – mødeledelse, dialogform, struktur, form, rammer og indhold, herunder inddragelse af erhvervet viden om bruger/pårørendeinddragelse og tværprofessionel samarbejde
- Efterfasen – opsamling i forhold til formål og mål, herunder rammesætning af indsats, videre proces for såvel kollegaer, borger og evt. pårørende.
- Inddragelse af borgere og pårørende i faglige møder

E-læring:

Kursisterne bliver introduceret til begreberne sprogpil, kontekst og positioner samt gamemaster-færdigheder med henblik på at arbejde med at facilitere samtaler og processer.

Intern klinik:

Obligatorisk opgave:

Afholdelse af møde – fagligt eller tværsektorielt.

Mål: At kursisten opnår færdigheder i at kunne tilrettelægge, gennemføre og selvstændigt lede faglige møder.

Form og omfang: Der planlægges og afvikles minimum et møde i intern klinik – gerne med deltagelse af borgere og pårørende samt forskellige fagprofessionelle/medarbejdergrupper.

Indhold: Mødet afvikles med en kendt borger/gruppe. Et evt. andet forslag kunne være møde i forhold til en ukendt borger/gruppe. Vejleder fungerer som observatør under mødet.

Formidling, refleksion og feedback:

Refleksionssamtale med vejleder 30 min. Dialog om mødet, herunder refleksioner i forhold til før-, under- og efterfasen af mødet, egen rolle og indsatser efter mødet. Efter refleksionssamtalen udarbejder kursisten ca. 1 sides skriftlig opsamling på relevante erfaringer med mødeledelse.

Litteratur

Matthiesen A, Gerholt SF, Møller AM, Zeeberg B (2019) *Bedre møder på tværs. Facilitering, processer og beslutninger* (Del 1; Kapitel 2, 3 og 4 + Del 3; Kapitel 8 og 10). DK: Samfundslitteratur.

Supplerende litteratur:

Van Dongen JJJ, de Wit M, Smeets HWH, Stoffers E, van Bokhoven MA & Daniëls R (2017) "They are talking about me, not with me": A focus group study to explore the patient perspective on interprofessional team meetings in primary care. *Patient* (10), 429-438

Tema 3 – Formidling og vejledning i personalegrupper

Gennem uddannelsen har kursisterne udviklet kompetence til at løse komplekse problemstillinger baseret på viden og færdigheder inden for klinisk sygepleje, organisering af indsatser internt i kommunen og på tværs af sektorer samt til at tage medansvar for kontinuerlig kvalitetsudvikling og forbedring af praksis.

På uddannelsens sidste tema er der fokus på, hvordan disse kompetencer kan komme kolleger og samarbejdspartnere og dermed også borgere og deres pårørende til gavn gennem læring og forankring af viden og færdigheder i praksis.

I løbet af temaets tre undervisningsdage kombineret med intern klinik udvikles kompetence til at kunne bidrage til enkeltpersoners og arbejdspladsens læring og udvikling gennem formidling og vejledning i personalegrupper.

På temaets 3 teoretiske undervisningsdage arbejdes der med:

Dag 1: Voksnes læring

At udvikle forståelse for karakteristika ved voksnes læring med afsæt i kursisternes egne aktuelle læringserfaringer kombineret med litteraturens centrale begreber:

- Læringsbegrebet
- Læringsstyper
- Læringsbarrierer og deres betydning

Dag 2: Planlægning og gennemførelse af formidling og vejledning

At udvikle og afprøve færdigheder i systematisk planlægning og gennemførelse af forskellige typer af formidling. Kombineret med litteraturens indhold planlægges temaets e-læringsaktivitet (se længere nede):

- Didaktik – læren om hvordan formidling og vejledning tilrettelægges og gennemføres
- Karakteristika ved formidlingsformer som vejledning, undervisning og rådgivning
- Roller og relationer
- Kommunikation i formidling og vejledning

Dag 3: Refleksion og feedback

At evaluere undervisning, vejledning og rådgivning inden for et specifikt sundhedsfagligt indsatsområde målrettet enkeltpersoner eller en udvalgt personalegruppe med udgangspunkt i dennes/disses forudsætninger. Der tages afsæt i kursisternes egne produktioner (podcast, video/optagelse) kombineret med litteraturens indhold:

- Refleksion i praksis
- Spørgsmålstyper og spørgeteknik i refleksionsprocessen
- Læringsorienteret feedback

Forberedelse til dag 3: Medbring til undervisningen den podcast eller video/optagelse du har lavet, og overvej et eller to elementer i den, som du ønsker at få feedback i forhold til.

E- læring:

Optagelse af egen undervisning fx udarbejdelse af video eller podcast. E-læringsaktiviteten til dette tema består i en introduktion til et redskab (Adobe Spark) til produktion af små e-læringsprodukter. Alternativt kan optages med mobiltelefonens videofunktion.

Kursisten udarbejder en video eller lydoptagelse af en udvalgt formidling/undervisning målrettet kollegaer

(maksimalt 5 minutters varighed).

Mulighed 1: Lav en optagelse omhandlende formidling og vejledning i personalegrupper, som kan inspirere kollegaer til egen formidlingsaktivitet. Kan indeholde didaktiske, pædagogiske og kommunikative tips og tricks, som er relevante i relation til formidling og vejledning til personalegrupper.

Mulighed 2: Lav en optagelse indeholdende formidling af et relevant fagligt indhold fra et af uddannelsens tidligere temaer.

Optagelsen medbringes på dag 3, hvor den skal bruges i arbejdet med feedback.

Intern klinik:

Obligatorisk opgave:

Afholdelse af en undervisnings- eller vejledningsseance

Mål: Refleksion og læring med afsæt i didaktiske overvejelser.

Form og omfang: Der er ikke krav til længden af undervisningen/vejledningen. Det anbefales, at kursisten tager udgangspunkt i indhold fra et tidligere tema fra uddannelsen, hvor kursisten har opnået relevant ny viden, som vedkommende gerne vil formidle til kollegaer på egen arbejdsplads.

Indhold: Inden undervisningen eller vejledningsseancen skal der skriftligt gøres rede for de pædagogiske/didaktiske overvejelser med inddragelse af relevant teori (1-2 sider). Der skal i forhold til dette reflekteres over deltagerforudsætningerne, tid, sted, indhold og formål/mål med undervisningen/vejledningen samt kommunikationen. Efter undervisningen/vejledningen skal der kort skriftligt eller mundtlig med vejleder reflekteres over seancen.

Formidling, refleksion og feedback:

Det anbefales, at vejleder deltager i seancen. Der afholdes efterfølgende refleksionssamtale med vejleder 30 min. Det skriftlige materiale udveksles med vejleder i aftalt tid inden samtalen. Kursisten uddyber og begrundes sine refleksioner og begrundelser understøttet af vejleders nysgerrige spørgsmål. Vejleder giver feedback og feedforward i forhold til seancen.

Litteratur

Dag 1:

- Bagger, C. & Schultz, H. (2009) Den svære læreproces. I: *Vejledning af fagprofessionelle i klinisk praksis* (s.15-38). København: Munksgaard Danmark.
- Illeris, K. (2015): Læringens processer og dimensioner. I: *Læring* (s.41-49). Frederiksberg: Samfundslitteratur

Supplerende til dag 1:

- Illeris, K. (2015). Læringstyper. I: *Læring* (s. 59-72). Frederiksberg: Samfundslitteratur

Dag 2:

- Bagger, C. & Schultz, H. (2009) Vejlederens rolle. I: *Vejledning af fagprofessionelle i klinisk praksis* (s.39-48). København: Munksgaard Danmark.
- Bütow, K. & Fabricius, K. (2015). Introduktion til metakommunikation. I: *Styr(k) kommunikationen – med metakommunikative redskaber* (s. 13-28). DK: Samfundslitteratur.

- Hermansen, M., Petersen, V., og Løw, O. (2013). Et kommunikationsperspektiv I: Kommunikation og samarbejde. 3. udgave. København: Akademisk forlag
- Hiim, H., & Hippe, E. (2009). Helhedsmodellen og de didaktiske kategorier I: *Undervisnings-planlægning for faglærere* (s. 27-32). København: Gyldendal

Dag 3:

- Alrø, H., Dahl, P.N. og Schumann, K. (2017) Læringsorienteret dialogisk feedback. I: Trillingsgaard A. *Feedback gentænkt - professionel feedback, der skiller sig ud* (s.33-50). DK: Dansk Psykologisk forlag.
- Bagger, C. & Schultz, H. (2009) Refleksionsmodeller. I: *Vejledning af fagprofessionelle i klinisk praksis* (s. 51-60 + 69-73). København: Munksgaard Danmark
- Aarkrog, V. (2012). Refleksion afspejler udvikling i opfattelse af læring I: *Refleksion i undervisning, oplæring og praktikvejledning* (s.13-30). København: Munksgaard

Supplerende til dag 3:

- Scheel, S.L. (2017) Fire faktorerers betydning for refleksion. I: *Refleksion i vejledningssamtaler* (s. 109-121). København: Gads Forlag

Afsluttende prøve

Periode og struktur

Længde: 2 uger i intern klinik (ensbetydende med at der afsættes 3 dage til udarbejdelse af det skriftlige produkt samt deltagelse i vejledning og mundtlig eksamination)

Forud for prøveperioden skemalægger Professionshøjskolen 1 dags prøveworkshop

Prøven er en kombinationsprøve bestående af et skriftligt produkt efterfulgt af mundtlig eksamination med et oplæg.

Det skriftlige produkt udarbejdes i den første uge.

Den mundtlige eksamination afholdes på en af de sidste dage i den anden uge.

Det skriftlige produkt og det mundtlige oplæg skal samlet set relatere sig til temaer inden for uddannelsesafsnit 1, 2 og 3.

Prøvens mål

Målet for prøven er, at kursisten dokumenterer opnåelse af uddannelsens samlede mål for viden, færdigheder og kompetencer:

Viden:

- Har viden baseret på praksiserfaring, teori, forskning, nationale og regionale styringsdokumenter samt kliniske retningslinjer om borgeres komplekse problemstillinger som følge af multiple somatiske og/eller psykiske sygdomme
- Har forståelse for og kan på et højt fagligt niveau reflektere over de menneskelige, faglige, organisatoriske og samfundsmæssige betydninger af borgeres komplekse problemstillinger

Færdigheder:

- Kan vælge, vurdere og anvende udvalgte metoder, teorier og forskningsresultater i refleksion over komplekse borgernære problemstillinger
- Kan anvende og kombinere metoder og redskaber med generelle færdigheder i udøvelse, ledelse, formidling og udvikling af borgernær sygepleje
- Kan træffe teoretisk, praktisk og organisatorisk begrundede kliniske beslutninger og afprøve, evaluere og kritisk vurdere nye løsningsforslag i eller tæt på borgerens eget hjem
- Kan formidle komplekse praksisnære problemstillinger og begrundede løsningsforslag til borgere, pårørende og samarbejdspartnere

Kompetencer:

- Kan selvstændigt og sammen med lokale og tværsektorielle samarbejdspartnere varetage sygepleje til borgere i komplekse og uforudsigelige forløb, der kræver nye løsninger i borgerens eget hjem eller nærmiljø
- Kan selvstændigt påtage sig faglig ledelse af sygepleje samt koordinere tværprofessionelle, tværsektorielle og borgerinvolverende indsatser i sammenhængende borgerforløb
- At tage ansvar for egen og bidrage til organisationens udvikling gennem systematisk arbejde med kvalitetssikring, udvikling, formidling og videndeling

Det skriftlige produkt

Det skriftlige produkt danner udgangspunktet for den mundtlige eksamination og kan udarbejdes individuelt eller i grupper på 2-3 kursister.

Omfanget må være maks. 7 normalsider (16.800 tegn med mellemrum) eksklusiv forside, indholdsfortegnelse og referenceliste. Ved gruppebesvarelse tillægges en normalside (2400 tegn med mellemrum) pr. ekstra kursist i gruppen.

Professionshøjskolen tilbyder 30 minutters vejledning per kursist i den første prøveuge.

Indhold

1. En empirisk case med et omfang på maksimum 2400 tegn med mellemrum. Casen skal være anonymiseret og kan indholdsmæssigt bestå af en beskrivelse af et af følgende elementer eller en kombination heraf:
  - en specifik situation hos en borger
  - et specifikt borgerforløb
  - en samtale med borger, pårørende eller intern/ekstern samarbejdspartner
2. Analyse af casen vha. relevant litteratur fra uddannelsen og eventuelt selvvalgt litteratur. Kursisten/gruppen strukturerer selvstændigt analysen samt vægtningen af indholdselementerne.
3. På baggrund af analysen udledes begrundede forslag til sygeplejefaglige indsatser samt udviklingstiltag
4. Kortfattet afgrænsning af fokus samt litteratur til mundtligt oplæg. Ved gruppebesvarelse skal der fremgå en individuel opdeling heraf.

Det skriftlige produkt udarbejdes i overensstemmelse med Professionshøjskolens tekniske retningslinjer og afleveres på nærmere angivet tidspunkt i Wiseflow.

Den mundtlige eksamination

Den mundtlige eksamen foregår individuelt, og der afsættes samlet 30 minutter per kursist.

Indhold:

1. Mundtlig oplæg (5 minutter/kursist): Kursisten holder et mundtligt oplæg omkring et selvvalgt emne, som på relevant vis uddyber, nuancerer og supplerer det skriftlige produkt.
2. Eksamination (15 minutter/kursist): Kursisten eksamineres med afsæt i det skriftlige produkt og det mundtlige oplæg. Eksaminationen skal indbefatte kursistens viden samt handle- og refleksionskompetence til opgaveløsning i borgernær sygepleje.
3. Votering og karakterafgivelse (10 minutter/kursist): Samlet vurdering af kursistens opnåelse af prøvens mål.

Bedømmelse

Individuel bedømmelse med ekstern vurdering efter 7-trins skalaen jævnfør Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse nr. 114 af 03/02/2015.

Opnåelse af læringsmålene vurderes samlet på baggrund af det skriftlige produkt og den mundtlige eksamination.

Indstilling og afmelding til prøven

Kursisten er automatisk indstillet til prøven. I fald kursisten ikke opfylder kravet om bestået prøve efter første uddannelsesafsnit og godkendte kliniske uddannelsesdele, har arbejdsstedets uddannelsesansvarlige sygeplejerske til opgave at meddele uddannelsesinstitutionen dette før aflevering af det skriftlige oplæg.

Herefter afmeldes kursisten til prøven og ny prøve aftales.

I tilfælde af sygdom skal kursisten afmelde sig til prøven ved uddannelsesinstitutionen og på tro og love erklære, at afmeldingen skyldes sygdom. Nyt afleveringstidspunkt aftales med uddannelsesinstitutionen.

Ved for sen aflevering af det skriftlige produkt eller ved overskridelse af det tilladte omfang afvises afleveringen og dette betragtes som et prøveforsøg. Uddannelsesinstitutionen kan med en kort tidsfrist tillade en ny aflevering, som muliggør aflæggelse af den planlagte mundtlige prøve.

Omprøve- og klagerregler

Fremgår af Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser BEK nr. 18 af 09/01/2020